

Samhandling i helse- og omsorgstjenester

Høyere yrkesfaglig utdanning – Ett år på deltid

Nettbasert, 30 studiepoeng

Studiet er akkreditert av styret den 02.02.22 (styresak 22_1_5)
Godkjent i Utdanningsutvalget den 07.02.22 (UU/F-sak 10/22)
Endringer kan forekomme

Innledning

Fagskolen Kristiania tilbyr en 30-studiepoengs fagskoleutdanning innen «Samhandling i helse- og omsorgstjenester».

Utdanningen gir verdifull kunnskap om samhandling, og skal bidra til økt samhandlingskompetanse hos studenten. Studenten lærer om organisering av helse- og omsorgstjenestene og aktuelle styringsdokumenter som regulerer samhandling på individ- og systemnivå. Innholdet på studiet skal treffe yrkesutøvere som jobber i helse og omsorgstjenestene, både de som jobber direkte med tjenestemottakere og de som jobber på systemnivå.

Studenten lærer blant annet om brukermedvirkning og organisasjonskultur, og vil tilegne seg kommunikasjonsferdigheter og relasjonskompetanse. Hovedformålet er å gi studenten samhandlingskompetanse som sikrer helhetlige helsetjenester for tjenestemottakerne og deres pårørende.

Studenten vil under studiet lære om maktrelasjoner og maktutøvelse, blant annet hvordan de kan styrke tjenestemottakerens medvirkning og hvordan samarbeide med andre tjenester og tjenestenivåer for å sikre «sømløse» tjenester.

Studenten som tar dette studiet, vil tilegne seg relevante kunnskaper og ferdigheter som er viktige i tverrfaglig samarbeid. Studiet skal gi studenten grunnlag til å arbeide med egen rolleforståelse, egne holdninger og evne til refleksjon i samhandling og kommunikasjon.

Innholdsfortegnelse

Opptakskrav	3
Omfang og forventet arbeidsmengde.....	4
Organisering av utdanningen	4
Faginnhold og oppbygning av utdanningen	4
Læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen som helhet	5
Kunnskaper.....	5
Ferdigheter	5
Generell kompetanse	6
Faglig innhold for hvert emne	7
Emne 1: Samhandling på individnivå	7
Emne 2: Samhandling på systemnivå	7
Undervisningsformer og læringsaktiviteter	7
Oversikt over aktuelle læringsaktiviteter	7
Vurdering	9
Formativ vurdering.....	9
Summativ vurdering.....	9

Opptakskrav

Formelle krav

- Fullført og bestått videregående opplæring med utdanningsprogram Helse- og oppvekstfag, helsefagarbeider, ambulansefagarbeider, portør, helsesekretær og tannhelsesekretær

Realkompetansevurdering

- Opptak på bakgrunn av realkompetanse foretas etter en vurdering av søkerens dokumentasjon og eventuelt utfyllende informasjon. Vurdering baseres på kravene til opptak på grunnlag av formell kompetanse
- Søkere som er minimum 23 år i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse.
- Med realkompetanse menes all formell og ikke formell kompetanse som søker har opparbeidet seg gjennom skolegang, arbeid og fritid. Arbeidsattester må inneholde start- og sluttdato samt stillingsprosent/timetall.
- Den samlede realkompetansen skal være likeverdig med det formelle opptakskravet
- Søker må dokumentere norskkunnskaper tilsvarende kompetansemålene i vg1 studieforbereende, vg2 i yrkesfaglig utdanningsprogram, eller språkprøve tilsvarende nivå B2.

Omfang og forventet arbeidsmengde

Utdanningen er et deltidstilbud over 10 måneder som tilsvarer 5 måneders utdanning på heltid. Utdanningen gir 30 studiepoeng. Normert arbeidsmengde er stipulert til totalt 760 timer. Til hvert av emnene skal det leveres arbeidskrav.

Organisering av utdanningen

Utdanningen gjennomføres nettbasert og er organisert som en kombinasjon av selvstudier og ukentlige, nettbaserte samlinger hvor lærer og studenter møtes. Det er mulig å kombinere utdanningen med jobb.

Mye av arbeidet med studiet skjer gjennom egenarbeid, oppgaveløsning og dialog og diskusjon med medstudenter og kombineres med støtte og oppfølging fra lærere og skolen. Aktivitet, samhandling og kommunikasjon er sentrale elementer i utdanningen. Gjennom arbeidskrav, selvtester og andre praktiske oppgaver oppfordrer skolen studentene til høy grad av aktivitet, og til å følge den normerte studieprogresjonen. Den normale studietiden en student bør forvente å bruke er 20 timer per uke, inklusive tid som medgår til nettsamlinger.

Læringsplattformen fungerer som studentenes klasserom og gir oversikt over studiet. Her finnes planer som viser hva som skal gås gjennom hver uke med læringsutbyttebeskrivelser, lærestoff og læringsaktiviteter. Plattformen gir også tilgang til studieplan, læremidler, bakgrunnsstoff, oppgaver og diskusjonsforum. Gjennom læringsplattformen kan studentene også kommunisere med lærer, medstudenter og administrasjon. Pensum fremkommer i emnebeskrivelsen og på læringsplattformen.

Studenter vil normalt få svar på sine spørsmål innen 24 timer på virkedager. Skolen har også en egen teknisk supporttjeneste som etter behov bistår studentene.

Faginnhold og oppbygning av utdanningen

Utdanningen er bygget opp av to emner, Samhandling på individnivå og Samhandling på systemnivå. Utdanningen gir 30 studiepoeng. Hvert emne inneholder 4 til 5 temaer som introduserer studenten for nye og relevante fagområder. Temaene bygger på hverandre og studenten skal løse oppgaver og arbeide med fagstoff med økende grad av kompleksitet og tverrfaglighet. Hvert emne avsluttes med en summativ vurdering.

Læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen som helhet

Alle studieprogrammene ved Fagskolen Kristiania har fastsatt et overordnet læringsutbytte som enhver student er forventet å kunne oppnå etter å ha fullført utdanningen. Læringsutbytte beskriver hva studenten er forventet å vite, kunne og være i stand til å gjøre som et resultat av læringsprosessen knyttet til utdanningen. Læringsutbytte er beskrevet i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Kandidaten:

- har kunnskap om samhandlingskompetanse, tverrfaglig samarbeid og kommunikasjonsverktøy for å kunne tilby helhetlige tjenester i helse- og omsorgsektoren
- har kunnskap om brukermedvirkning og hvordan fremme tjenestemottakerens aktive deltakelse i egen livssituasjon og behandling
- har kunnskap om relevant lovverk, regelverk, forskrifter, stortingsmeldinger og andre offentlige dokumenter, samt etiske retningslinjer som regulerer samhandlingsarbeidet i helse- og omsorgsektoren
- har kunnskap om organisatoriske rammebetingelser som økonomi og forvaltningsnivå som har betydning for samhandlingsarbeidet i helse- og omsorgsektoren
- kan oppdatere sin kunnskap om samhandlingsarbeid basert på skiftende behov og nye føringer i helse- og omsorgsektoren
- forstår betydningen av samhandling i tjenesteutøvelsen i et helsefremmende, sosialt bærekraftig og økonomisk bærekraftig perspektiv
- forstår egen yrkesrolle i samhandling med tjenestemottakere og andre fagpersoner

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan anvende kompetanse om samhandling, tverrfaglig samarbeid og kommunikasjon til å fremme medvirkning for brukere på ulike nivåer
- kan anvende verktøy for møtevirksomhet som legger til rette for effektive og relevante diskusjoner og et samarbeidsklima som ivaretar helhetlige helse- og omsorgstjenester
- kan finne informasjon og henvise til fagstoff som er relevant for samhandlingsarbeidet i helse- og omsorgsektoren
- kan identifisere fragmenterte tjenester, og reflektere over forslag til forbedring i samarbeid med tjenestemottaker i helse- og omsorgsektoren
- kan vurdere og reflektere over problemstillinger i samhandling ut fra et etisk perspektiv, og kan ivareta det helhetlige pasientforløpet i helse- og omsorgsektoren

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for egen yrkesrolle og har forståelse for hvordan etiske prinsipper legges til grunn for samhandling i helse- og omsorgsektoren
- har utviklet en etisk grunnholdning preget av verdsettelse, likeverdighet, pålitelighet og empati og bevissthet om maktforskjeller i møte med tjenestemottakere, pårørende og andre tjenesteutøvere
- kan utføre helhetlig og fleksibelt arbeid for å imøtekomme tjenestemottakerens sammensatte behov i helse- og omsorgsektoren
- kan bygge relasjoner basert på likeverd og respekt, hvor tjenestemottaker, pårørende og andre tjenesteytere opplever trygghet og har tillit til tjenestetilbudet
- kan bidra i utviklingen av samhandlingskompetansen gjennom erfaringsutveksling, kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på tvers av fag

Faglig innhold for hvert emne

Emne 1: Samhandling på individnivå

I dette emnet skal studenten lære om samhandling på individnivå. Studenten skal lære hvordan samhandling er regulert i loven, arbeidslivets og tjenestemottakerens behov for økt samhandlingskompetanse og rolleforståelse i samhandlingsarbeid.

Studenten får en innføring i kommunikasjonsteorier, og verktøy for samhandling som kan anvendes i møte med tjenestemottakere og deres pårørende.

Makt, maktrelasjoner og maktbalanse er også tema som emnet tar for seg. Studenten skal bli bevisst om makt som ligger i hverdagssamhandling og hvordan makten beveger seg i relasjoner.

Emne 2: Samhandling på systemnivå

I dette emnet skal studenten lære om samhandling på systemnivå. Studenten skal lære om tverrfaglig rolleforståelse, samhandlingsansvaret og verktøy for samhandling som skal sikre det gode pasientforløpet.

Emnet skal gi studenten økt forståelse for hvordan helse- og omsorgstjenestene er organisert. Kommunikasjon mellom tjenester og tjenestenivåer er avgjørende for god samhandling til det beste for tjenestemottakeren.

Studenten vil lære om hvordan digitalisering har påvirket samhandling mellom tjenester, både utfordringer og muligheter.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Alle studenter ved Fagskolen Kristiania går i en klasse, og klassen følger samme progresjon. Studentene har ukentlige nettsamlinger sammen med lærer og de andre studentene. Lærer styrer, i samråd med studentene, hvordan samlingen skal disponeres. Det kan være gjennomgang av fagstoff, drøfting av oppgaver eller demonstrasjon av verktøy. Det gjøres opptak av hver samling som er tilgjengelig for studentene etterpå. Opptakene kan benyttes til repetisjon eller av studenter som ikke har anledning til å delta direkte. I tillegg arbeider studentene med selvstudier, lesing av aktuell litteratur og arbeid med ulike læringsaktiviteter og oppgaver.

Oversikt over aktuelle læringsaktiviteter

Læring er en prosess som krever aktiv innsats og hardt arbeid av studenten. De ulike læringsaktivitetene og arbeidsformene skal gi studentene trening i å søke kunnskap, kritisk tenkning og problemløsning. Variasjon i aktiviteter og oppgavetyper er også nødvendig for at studentene skal oppnå en helhetlig kompetanse som omfatter både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Caser

Casebaserte oppgaver er en viktig del av dette studiet. Caseundervisning brukes for å sette arbeidslivets perspektiv inn i utdanningskontekst. Den skal bidra til å øke forståelsen av emnets relevans for arbeidslivet. Caseoppgaver har som hensikt å stimulere studentenes evne til refleksjon, samarbeid og diskusjon. De skal også oppfordre til erfaringsdeling fra egen hverdag.

Caseoppgaver brukes som diskusjonsoppgaver eller obligatorisk aktivitet studentene jobber med individuelt eller i grupper.

Egenarbeid

Egenarbeid er en viktig del av det å studere. Det innebærer lesing og bearbeiding av fagstoff, refleksjon over egen utviklings- og læringsprosess, arbeid med øvingsoppgaver og arbeidskrav og bruk av digitale læremidler.

Gruppeoppgaver

Det brukes ulike typer gruppeoppgaver både i nettsamlingene og gruppeoppgaver som studentene løser sammen mellom samlingene. Gruppeoppgaver er med på å øke studentenes refleksjonsevne, og det skaper en dypere forståelse av både etiske og faglige problemstillinger, i tillegg til at det er med på å skape et godt og aktivt læringsmiljø.

Digitale øvingsoppgaver i LMS

I læringsplattformen er det ulike typer digitale øvingsoppgaver, som f.eks quiz, tankedelingsoppgaver, digitale tester og ordliste. I noen av disse oppgavetyperne repeterer studentene faglig kunnskap, mens i andre oppgavetyper trener de på å vise forståelse og se sammenhenger.

Arbeidskrav

Studentene skal levere arbeidskrav for å vise forståelse for helhet og sammenhenger. Arbeidskravene er et verktøy til oppfølging av studentens progresjon og oppnåelse av læringsutbytter. Enkelte arbeidskrav løses i grupper.

Forum

Studentene diskuterer ulike spørsmål og problemstillinger ut fra de ulike emnene. Her må studentene bidra med både å skrive egne innlegg og svare på medstudenters innlegg.

Medstudentvurdering

Studentene vurderer hverandres oppgaver ut fra gitte vurderingskriterier, og gir hverandre tilbakemeldinger, enten i gruppe eller i par. Medstudentvurdering gjør at studentene må reflektere dypere over emnet, vurderingskriteriene og læringsutbyttebeskrivelsene, i tillegg til at de får mer kunnskap om temaet ved at de ser andres måter å løse oppgaven på.

Omvendt undervisning

Studentene får innføring i nye temaer ved å se korte filmer med presentasjon av fagstoff. Etterpå jobber de med ulike digitale øvingsoppgaver og andre oppgaver for å sjekke om de har forstått innholdet. Lærer gjennomgår hovedpunktene og oppsummerer i nettsamlingen.

Vurdering

Fagskolen Kristiania skiller mellom formativ (underveis) og summativ (avsluttende) vurdering.

Formativ vurdering

Formative vurderinger har til hensikt å gi studenten tilbakemeldinger på faglig nivå og oppnådd læringsutbytte i det enkelte emnet underveis. Formativ vurdering er en vurdering for videre læring, og hensikten er å fremme læring hos studenten.

Gjennom hele utdanning får studentene formativ vurdering i form av skriftlige tilbakemeldinger på arbeidskravene de leverer ut fra gitte vurderingskriterier. Arbeidskravene er et verktøy for å følge opp i hvilken grad studentene har nådd læringsutbyttet, og for å veilede studentene i deres faglige utvikling. Studentene kan også få muntlig tilbakemelding hvis de ønsker det, enten individuelt eller i gruppe.

Hvis arbeidskrav blir vurdert til ikke godkjent, vil studenten få en mulighet til å levere en ny oppgave til vurdering. Studenten gis inntil to forsøk på å forbedre oppgaven. Alle arbeidskrav må være levert og godkjent før studentene kan gå opp til eksamen i emnet.

Summativ vurdering

Den summative vurderingen har til hensikt å vurdere i hvilken grad studenten har oppnådd læringsutbyttet, det vil si en vurdering av læring.

Emnene avsluttes med en emneoppgave, eksamen, der studentene vurderes etter en skala fra A-F (der A-E er bestått og F er ikke bestått).